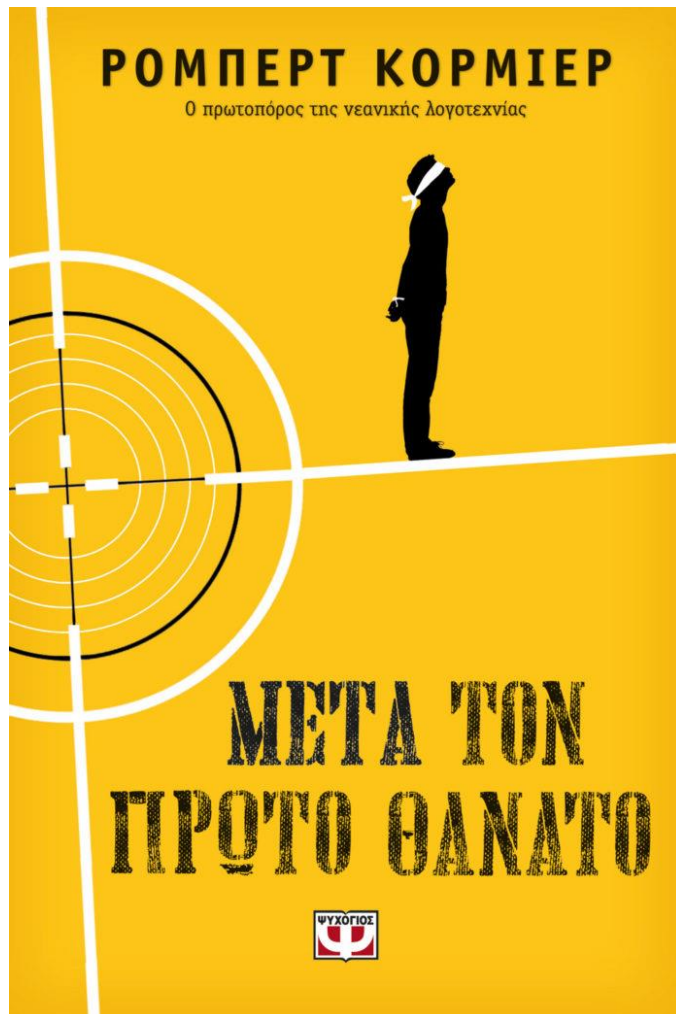

Μετά τον πρώτο θάνατο (της Μαρίζας Ντεκάστρο)

της Μαρίζας Ντεκάστρο

Υπάρχει «μετά», μετά τον πρώτο θάνατο; Κατά τον συγγραφέα υπάρχει. Είναι αυτά που προσπαθεί να ξεδιαλύνει ο αναγνώστης καθώς διαβάζει αυτό το βαθιά πεσιμιστικό, κλειστοφοβικό θρίλερ, και δυστυχώς προφητικό μυθιστόρημα (εκδόθηκε στις ΗΠΑ το μακρινό 1973) του Ρόμπερτ Κόρμιερ (1925-2000).

Η υπόθεση

Μια τρομοκρατική ομάδα, με πλούσια δράση στις ΗΠΑ, καταλαμβάνει, κοντά στη στρατιωτική βάση ΔΕΛΤΑ, ένα σχολικό λεωφορείο με μικρά παιδιά θέλοντας να κάνει γνωστή την υπόθεσή της- απελευθέρωση των κρατουμένων συντρόφων στις αμερικανικές φυλακές, χρήματα για να προχωρήσει τον αγώνα, κατάργηση της μυστικής υπηρεσίας που προστατεύει την υπερδύναμη.

Οι πρωταγωνιστές

Το τοπίο, μια αχρηστευμένη σιδηροδρομική γέφυρα, ένα ξέφωτο, ένα δάσος στο βάθος. Ένα μέρος για σκασιαρχείο ή για περισυλλογή. Στο μυθιστόρημα είναι το σημείο μηδέν, το σημείο του εφιάλτη.

Οι τρομοκράτες, τρεις άντρες, ο Άλτκιν ο αρχηγός, ο Στρολ ο οδηγός, ο Αντίμπι εκπέρ στα εκρηκτικά, δηλωμένοι πολέμιοι του δυτικού κόσμου και των αξιών του και ο έφηβος Μίλο, το ορφανό παιδί των προσφυγικών στρατοπέδων που βρίσκει καινούριο πατέρα στον αρχηγό της επιχείρησης Άλτκιν, φοιτά στο «σχολείο» της τρομοκρατίας και φυτεύεται στην Αμερική για να σκοτώσει αποδεικνύοντας ότι η μύηση του στον «σκοπό» ολοκληρώθηκε.

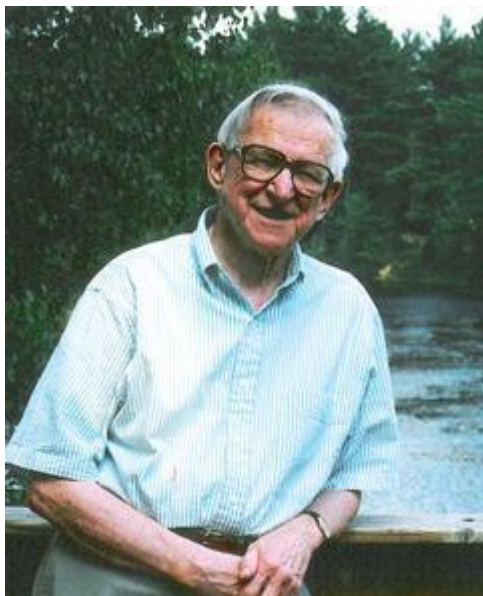
Οι μικροί όμηροι, ανίσχυρα υποχείρια των κακών και των καλών

Η Κέιτυ, η οδηγός του σχολικού, μια αμερικανιδούλα που από τη μια στιγμή στην άλλη καλείται να αντιμετωπίσει μια έκτακτη κατάσταση χωρίς να κατανοεί ούτε την πολιτική αφετηρία της ούτε και σημασία της. Σαν να ενηλικιώνεται μέσα σε λίγες ώρες και τίποτα από αυτά που ήξερε δεν πιάνουν εκεί που βρέθηκε. Μέσα στον πανικό της ανακαλύπτει με έκπληξη ότι μπορεί να είναι υπεύθυνη και γενναία, αλλά και ότι η θηλυκότητα που χρησιμοποιούσε για να πετύχει διάφορα που επεδίωκε, στη συγκεκριμένη περίπτωση της είναι άχρηστη. Δεν καταφέρνει να πάρει με το μέρος της τον (μεσανατολίτη;) Μίλο. Αποτυγχάνει γιατί ο Μίλο είναι απόλυτος όπως όλοι οι έφηβοι και φτάνει στα άκρα χωρίς να έχει τη δύναμη να κάνει πίσω. Τη σκοτώνει.

Τέλος, ο αρχηγός της μυστικής υπηρεσίας που κινεί τα νήματα και ο γιος του Μπεν, που ως διαπραγματευτής μεταφέρει την απόδειξη- μια πέτρα από την πατρίδα τους- η οποία πιστοποιεί ότι ο υψηλότερα ιστάμενος της οργάνωσης έχει συλληφθεί και η υπόθεση μπορεί να λήξει. Τραυματίζεται και πεθαίνει.

Το μυθιστόρημα εκτυλίσσεται σε 12 κεφάλαια. Στα μονά παρακολουθούμε όσα συμβαίνουν στο κατειλημμένο λεωφορείο, τον χειρισμό των παιδιών, που ο Αλτκιν ποτίζει με ηρεμιστικό για να μην ενοχλούν, τις προσπάθειες της Κέιτυ να καθησυχάσει τους μικρούς ομήρους, τις κουβέντες της με τον Μίλο σε μια απέλπιδα προσπάθεια να τον καταλάβει και να τον συνεφέρει, τις αποκαλύψεις για την παιδική του ηλικία στο στρατόπεδο, δικές της σκέψεις για τη ζωή και όσα συμβαίνουν εκεί μέσα. Γνωρίζουμε ότι οι κόσμοι τους δεν θα συναντηθούν ποτέ, τα συναισθήματα και οι αξίες τους αποκλίνουν, το δίκαιο και το άδικο έχουν για τον καθένα διαφορετικό πρόσημο. Ο συγγραφέας αργά και συστηματικά εμβαθύνει στην ψυχροσύνθεση κάθε χαρακτήρα, αποκαλύπτοντας σε κάθε πρόταση και ένα από τα κομμάτια του ψυχολογικού παζλ .

Τα ζυγά κεφάλαια ανήκουν στον Μπεν και τον πατέρα του. Και πάλι οι κόσμοι τους δεν τέμνονται. Είναι απομακρυσμένοι ούτως ή άλλως. Τα αισθήματα του ενός προς τον άλλο θαμμένα. Είναι δυο δυστυχημένα άτομα που μιλούν μπροστά σε τοίχο μέχρι τη στιγμή της μεγάλης προδοσίας όταν το αγόρι, μέσα στην έξαρση του πατριωτισμού του πατέρα για το συμφέρον του έθνους, μετατρέπεται σε δόλωμα. Στο δωδέκατο κεφάλαιο, ο αναγνώστης διαβάσει όσα αφηγείται το σαλεμένο του μυαλό, τις τύψεις και τις ενοχές για τον πεθαμένο γιο του. Σπαραχτικό.

Ρόμπερτ Κόρμιερ

Η δύναμη του μυθιστορήματος βρίσκεται στον τρόπο που διαχειρίζεται ο συγγραφέας το ζήτημα της τρομοκρατίας, όχι τόσο τις πολιτικές αιτίες που τη θρέφουν αλλά τις ψυχολογικές επιπτώσεις που γεννιούνται στα υποκείμενα που εμπλέκονται. Η τρομοκρατία έχει πολλά πλοκάμια που αφορούν εξίσου τους επιτιθέμενους και τους αμυνόμενους και

τίποτα σ' αυτό το μυθιστόρημα δεν παρουσιάζεται απλουστευτικά και ωραιοποιημένα. Τα ηθικά διλλήματα μετατρέπονται σε συναισθήματα, σκέψεις, λόγια και εντέλει πράξεις των ηρώων κρατώντας τον αναγνώστη σε εγρήγορση αφού αμφιταλαντεύεται συνεχώς ανάμεσα στον τρόμο και την απελπισία που προξενεί η τρομοκρατική πράξη εις βάρος των παιδιών και την ελπίδα για μια κάποια λύση.

Ποια όμως λύση είναι η καταλληλότερη; Της δύναμης του ισχυρότερου; Του λιγότερου κόστους; Του συμβιβασμού; Της εκατέρωθεν υποχώρησης; Οι τρομοκράτες, με μοναδικό μέσο την πίστη στο σκοπό τους, έχουν το πλεονέκτημα επειδή οι όμηροι είναι παιδιά και γνωρίζουν τον αντίκτυπο που θα ξεσηκωθεί αν σκοτωθούν. Και δουλεύουν ακριβώς πάνω σ' αυτό: ένας δικός τους νεκρός ισούται με ένα νεκρό παιδί. Το πραγματοποιούν χωρίς δισταγμό.

Η μετάφραση

Μόνο συγχαρητήρια στην Κώστια Κοντολέων για την απόδοση της βαρύτητας των λεπτών αποχρώσεων και της έντασης των ψυχολογικών διακυμάνσεων οι οποίες βάζουν τον αναγνώστη μέσα σ' αυτή την έκρυθμη εσωτερικότητα του μυθιστορήματος.

Το γεγονός ότι οι ήρωες του Κόρμιερ είναι έφηβοι, όπως και του Μπέρτζες για παράδειγμα, είναι δευτερεύον και δεν περιορίζει ούτε προσανατολίζει το μυθιστόρημα αποκλειστικά στο εφηβικό κοινό. Είναι μυθιστόρημα crossover που καλύπτει τα ενδιαφέροντα και τους προβληματισμούς ενός πολύ ευρύτερου κοινού νέων ενηλίκων και ενηλίκων.

INFO:

Ρόμπερτ Κόρμιερ, *Μετά τον πρώτο θάνατο*, μτφρ. Κώστια Κοντολέων, εκδ. Ψυχογιός (2018) και Ρένα Χατχούτ, εκδ. Καστανιώτη, (1997).

Ρόμπερτ Κόρμιερ, *Είμαι το τυρί*, μτφρ. Κώστια Κοντολέων, εκδ Πατάκη, 1997.

Ρόμπερτ Κόρμιερ, Ο πόλεμος της σοκολάτας, μτφρ. Μαρία Κονδύλη, εκδ. Πατάκη, 1993.